

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0603/ 4447

กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถ. นนทบุรี 1

อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000

23 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ทำที่ไทยสำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรี (MC) ขององค์การการค้าโลก (WTO) สมัยสามัญ ครั้งที่ 7
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงการต่างประเทศด่วนมาก ที่ กต 0804/993 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2552

1. ความเป็นมา

1.1 ด้วยองค์การการค้าโลกมีกำหนดจัดการประชุมรัฐมนตรี (Ministerial Conference: MC) ขององค์การการค้าโลก (WTO) สมัยสามัญ ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2552 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยการประชุมดังกล่าวเป็นกลไกการดำเนินงานของ WTO ในระดับสูงสุด ทำหน้าที่ในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางเกี่ยวกับกิจกรรมทั้งปวงของ WTO ซึ่งในการประชุม MC ครั้งที่ 7 นี้ จะมีการพิจารณาทบทวนกิจกรรมและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ WTO และแผนการเจรจารอบโดฮา นอกจากนี้ จะมีการพิจารณาบทบาทของ WTO ในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจโลก และติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามอาณัติของที่ประชุม MC ครั้งที่ 6 ซึ่งมีขึ้นเมื่อปี 2548 ที่ฮ่องกง รวมถึงการทบทวนกิจกรรมต่างๆของ WTO การกำหนดวันเวลาและสถานที่ของการจัดประชุม MC ครั้งที่ 8 และการเลือกตั้งประธานของกลุ่มเจรจาต่างๆ

1.2 นอกเหนือจากการพิจารณาการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของ WTO แล้ว ในการประชุม MC ครั้งที่ 7 นี้ จะมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Customs Duties Moratorium on Electronic Transmissions) และการเร่งจัดทำแผนงานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Work Programme) ต่อไป รวมทั้งจะมีการหารือเรื่องการขยายเวลาการยกเว้นการฟ้องกรณีพิพาทเกี่ยวกับความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ภายใต้กระบวนการระงับข้อพิพาทของ WTO หากไม่ได้ทำผิดพันธกรณีภายใต้ความตกลงดังกล่าว (TRIPS non-violation complaint)

1.3 ในการจัดทำที่ดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้หารือร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ โดยในประเด็นเรื่องการขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Customs Duties Moratorium on Electronic Transmissions) กระทรวงพาณิชย์ได้จัดประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2552 โดยที่ประชุมเห็นว่าควรให้ขยายระยะเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากจะเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทย ทั้งด้านต้นทุนการทำธุรกิจ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย และสร้างโอกาสทางการค้ากับประเทศสมาชิก นอกจากนี้ ในปัจจุบัน ไทยยังไม่มีเทคโนโลยีในการจัดเก็บอากรศุลกากรสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และยังไม่มีความพร้อมในอนาคตอันใกล้ที่จะมีการเก็บอากรศุลกากรดังกล่าว

สำหรับประเด็นเรื่องการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เห็นว่าไทยควรสนับสนุนให้มีการขยายระยะเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint ต่อไป เนื่องจาก หากเปิดโอกาสให้มีการฟ้องร้อง TRIPS non-violation complaint แล้ว จะเป็นหนทางให้ประเทศพัฒนาแล้วใช้เพื่อกดดันให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกินกว่าที่ความตกลง TRIPS กำหนด และเป็นการจำกัดอำนาจอธิปไตยของประเทศกำลังพัฒนาที่จะดำเนินนโยบายหรือมาตรการเพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น มาตรการสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ ทำที่ดังกล่าว เป็นจุดยืนเดิมที่ไทยปฏิบัติมาในการเจรจาเกี่ยวกับความตกลง TRIPS ทั้งในกรอบ WTO และกรอบการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ด้วย

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 มาตรา 4(13) กำหนดให้เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี เป็นเรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

3. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

3.1 การประชุม MC ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2552 นี้มีความสำคัญต่อการดำเนินงานในระยะต่อไปของ WTO โดยเฉพาะการสนับสนุนการเจรจารอบโดฮาให้ประสบความสำเร็จ และเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะได้ยืนยันเจตนารมณ์ที่จะสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีภายใต้ WTO อย่างต่อเนื่องต่อไป

3.2 เพื่อให้ความเห็นชอบต่อการขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint ออกไปจนกว่าจะถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8 ในปี 2554

4. สรุปสาระสำคัญ

4.1 การขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Customs Duties Moratorium on Electronic Transmissions)

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ถูกหยิบยกขึ้นหารือเป็นครั้งแรกใน WTO ในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก (MC) ครั้งที่ 2 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2541 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ที่ประชุมได้มีมติให้ประเทศสมาชิกคงสถานะการไม่เก็บอากรศุลกากรสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ชั่วคราว เนื่องจากยังไม่เคยมีประเทศใดเรียกเก็บอากรศุลกากรกับการค้าแบบนี้มาก่อน และต่อมาได้มีการขยายระยะเวลาการยกเว้นดังกล่าวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

การประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก (MC) ครั้งที่ 7 ที่จะถึงนี้ จะมีการพิจารณาการขยายเวลาการยกเว้นอากรศุลกากรเป็นการชั่วคราวสำหรับการค้าที่ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อไปจนกว่าจะถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8

4.2 การขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint

โดยทั่วไป กรณีพิพาทภายใต้องค์การการค้าโลก จะเกิดขึ้นเนื่องจากการละเมิดพันธกรณีที่ประเทศสมาชิกผูกพันไว้ภายใต้ WTO แต่สมาชิกก็อาจฟ้องร้อง โดยอ้างว่าตนได้รับความเสียหาย หรือเสียประโยชน์อันพึงได้รับจากพันธกรณีภายใต้ WTO จากการออกมาตรการใหม่หรือการปรับเปลี่ยนกฎหมาย/กฎระเบียบใดๆของประเทศสมาชิกอื่น โดยไม่ได้ขัดกับพันธกรณีโดยตรง เรียกว่า Non-violation complaint ตามข้อ XXIII:1(b) ของความตกลงแอกต์ เช่น การยกเลิกอัตราภาษีเดิมที่เคยกำหนดไว้ในระดับต่ำ และใช้มาตรการอื่นแทน โดยที่ไม่ได้ขัดกับความตกลง WTO ใดๆ

ประเทศสมาชิก WTO ได้ตกลงไม่ให้นำการฟ้องร้องกรณีที่มีได้มีการละเมิดข้อตกลง (non-violation) มาใช้ภายใต้ความตกลง TRIPS ข้อ 64.2 เรื่องการระงับข้อพิพาท เป็นเวลา 5 ปี (ตั้งแต่ความตกลง TRIPS มีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. 2538) และได้มีการต่ออายุเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกครั้งที่ 7 จะมีการพิจารณาให้มีการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint ออกไปจนกว่าจะถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8 อันจะมีผลให้นำเรื่องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทของ WTO ในกรณีที่มีได้มีการละเมิดข้อตกลง (non-violation complaint) ยังไม่สามารถทำได้

5. ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำทำที่ดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้มีการหารือร่วมกับส่วนราชการและภาคเอกชนต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Customs Duties Moratorium on Electronic Transmissions)

กระทรวงพาณิชย์ได้จัดประชุมหารือหน่วยงานและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2552 ที่ประชุมเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากจะเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทย ทั้งด้านต้นทุนการทำธุรกิจ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย และสร้างโอกาสทางการค้ากับประเทศสมาชิก นอกจากนี้ ในปัจจุบัน ไทยยังไม่มีเทคโนโลยีในการจัดเก็บอากรศุลกากรสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และยังไม่มีความพร้อมในอนาคตอันใกล้ที่จะมีการเก็บอากรศุลกากรดังกล่าว

5.2 การขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เห็นว่าไทยควรสนับสนุนให้มีการขยายระยะเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint ต่อไป เนื่องจาก หากเปิดโอกาสให้มีการฟ้องร้อง TRIPS non-violation complaint แล้ว จะเป็นหนทางให้ประเทศพัฒนาแล้วใช้เพื่อกดดันให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกินกว่าที่ความตกลง TRIPS กำหนด และเป็นการจำกัดอำนาจอธิปไตยของประเทศกำลังพัฒนาที่จะดำเนินนโยบายหรือมาตรการเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น มาตรการสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ ทำที่ดังกล่าว เป็นจุดยืนเดิมที่ไทยปฏิบัติมาในการเจรจาเกี่ยวกับความตกลง TRIPS ทั้งในกรอบ WTO และกรอบการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ด้วย

5.3 ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ

5.3.1 กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เห็นด้วยกับการขยายเวลาการยกเว้นการเก็บ (Moratorium) อากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Transmissions) และการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ (Moratorium) ข้อบทว่าด้วยการฟ้องร้องแบบ non-violation ภายใต้ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS) หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นสมควรและสามารถขยายระยะเวลาดังกล่าวได้

5.3.2 หากการเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรี WTO สมัยสามัญ ครั้งที่ 7 และการพิจารณาให้ความเห็นชอบการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint และการขยายเวลาการระงับการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะไม่มีการลงนามในเอกสารใดๆ และผลการประชุมจะออกมาในรูปของ decisions ของคณะมนตรี TRIPS หรือคณะมนตรีทั่วไป

(General Council) แล้ว การให้ความเห็นชอบการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint และการขยายเวลาการระงับการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ไม่เป็นการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา เนื่องจากเป็นผลการประชุมของภาคีองค์การการค้าโลกซึ่งกระทำ ตามความตกลงมาร์ราเกชว่าด้วยการจัดตั้งองค์การการค้าโลก ค.ศ. 1994 อย่างไรก็ตาม หากการดำเนินการ ดังกล่าวอาจมีการนำไปสู่การจัดทำเอกสารอื่นในภายหลัง ซึ่งอาจเข้าข่ายตามมาตรา 190 หรือไม่นั้น จะต้อง พิจารณาในเนื้อหาและสาระของเอกสารดังกล่าวเป็นรายกรณี

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

5.4 มติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.)

ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2552 โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายกรณ์ istic สภาวสุ) เป็นประธาน ได้มีมติ เห็นชอบการขยายเวลาการยกเว้นอากรศุลกากรเป็นการชั่วคราวสำหรับการค้าที่ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่อไปจนกว่าจะถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8 และการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint ออกไปจนกว่าจะถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8 และมีมติให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความ เห็นชอบต่อไป

6. ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบทำที่ไทยสำหรับประชุมรัฐมนตรี (Ministerial Conference: MC) ขององค์การการค้าโลก (WTO) สมัยสามัญ ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2552 ในการ ขยายเวลาการยกเว้นอากรศุลกากรเป็นการชั่วคราวสำหรับการค้าที่ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่อไปจนกว่าจะ ถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8 และการขยายเวลาการยกเว้นการใช้ TRIPS non-violation complaint ออกไป จนกว่าจะถึงการประชุม MC ครั้งที่ 8

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีโดยด่วนด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิwa นาคาศัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี

โทร 02-507-7455

โทรสาร 02-547-5625